

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 23 kwietnia 1998 r.

w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym urządzenia i pomieszczenia, w których można wykonywać indywidualną praktykę lekarską i indywidualną specjalistyczną praktykę lekarską.

Na podstawie art. 50 ust. 6 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodzie lekarza (Dz. U. z 1997 r. Nr 28, poz. 152 i Nr 88, poz. 554) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Przepisy rozporządzenia określają:

- 1) wymagania ogólne, jakim powinny odpowiadać urządzenia i pomieszczenia, w których lekarz lub lekarz stomatolog może wykonywać indywidualną praktykę lekarską lub indywidualną specjalistyczną praktykę lekarską,
- 2) wymagania szczególne, jakim powinny odpowiadać urządzenia i pomieszczenia, w których lekarz może wykonywać indywidualną specjalistyczną praktykę lekarską,
- 3) wymagania szczególne, jakim powinny odpowiadać urządzenia i pomieszczenia, w których lekarz stomatolog może wykonywać indywidualną praktykę lekarską lub indywidualną specjalistyczną praktykę lekarską.

2. Urządzenia i pomieszczenia, o których mowa w ust. 1, powinny spełniać wymagania ogólne i wymagania szczególne, określone dla danego rodzaju praktyki.

3. Przepisów o wymaganiach ogólnych nie stosuje się w zakresie, w jakim przepisy, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, stanowią inaczej.

§ 2. Ustala się wymagania ogólne, jakim powinny odpowiadać urządzenia i pomieszczenia, w których lekarz lub lekarz stomatolog może wykonywać indywidualną praktykę lekarską lub indywidualną specjalistyczną praktykę lekarską:

- 1) pomieszczenie, w którym może być wykonywana indywidualna praktyka lekarska lub indywidualna specjalistyczna praktyka lekarska, może stanowić odrębny budynek, odrębny lokal, część budynku lub lokalu przeznaczonego na inne cele, a jeżeli pomieszczenie stanowi część budynku lub lokalu, należy zapewnić izolację pomieszczenia od pomiesz-

- czeń innych użytkowników lokalu lub budynku — wejście do tego pomieszczenia może być wspólne z innymi użytkownikami budynku lub lokalu i prowadzić z pionu komunikacji ogólnej,
- 2) wejście do pomieszczenia nie może prowadzić przez inne pomieszczenia nie związane z indywidualną praktyką lekarską lub indywidualną specjalistyczną praktyką lekarską,
 - 3) pomieszczenie nie może być wykorzystywane do innych celów niż dla indywidualnej praktyki lekarskiej lub indywidualnej specjalistycznej praktyki lekarskiej oraz nie może być przejściowe do innych pomieszczeń,
 - 4) przy pomieszczeniu należy wydzielić poczekalnię dla pacjentów z miejscem do przechowywania ich odzieży wierzchniej; w poczekalni lub w pomieszczeniu należy przewidzieć miejsce do przechowywania odzieży personelu,
 - 5) w budynku lub lokalu, w którym znajduje się pomieszczenie, jeżeli są takie możliwości techniczne, powinien być wydzielony odrębny ustęp dla pacjentów,
 - 6) poziom podłogi pomieszczenia może znajdować się na poziomie terenu; dopuszcza się pomieszczenie w suterenie pod warunkiem zapewnienia prawidłowego oświetlenia naturalnego,
 - 7) podłoga pomieszczenia powinna być wykonana z materiałów gładkich, zmywalnych, nienasiąkliwych i odpornych na działanie środków dezynfekcyjnych,
 - 8) powierzchnia pomieszczenia powinna być dostosowana do zainstalowanych urządzeń, aparatury, sprzętu i wynosić co najmniej 12 m²,
 - 9) powierzchnia pomieszczenia, w którym ma być wykonywana indywidualna praktyka lekarska lub indywidualna specjalistyczna praktyka lekarska w zakresie rehabilitacji leczniczej, powinna wynosić co najmniej 20 m²,
 - 10) ściany pomieszczenia powinny być gładkie, a przy umywalkach ściany powinny być wykończone materiałami trwałymi, zmywalnymi, nienasiąkliwymi i odpornymi na działanie środków dezynfekcyjnych do wysokości co najmniej 1,6 m,
 - 11) w pomieszczeniu powinna być umywalka do mycia rąk z wodą bieżącą ciepłą i zimną, a przy umywalce powinien być zasobnik z ręcznikami jednorazowego użytku, pojemnik na mydło płynne oraz pojemnik na zużyte ręczniki,
 - 12) pomieszczenie powinno mieć zapewnione oświetlenie odpowiadające potrzebom użytkowemu i warunkom określonym w odrębnych przepisach i w Polskich Normach,
 - 13) okna w pomieszczeniu powinny być otwierane lub uchylne,
 - 14) pomieszczenie, w którym występuje nadmierne oświetlenie naturalne, powinno być wyposażone w urządzenia zabezpieczające przed nadmiernym przegrzewaniem (rolety, żaluzje),
 - 15) w pomieszczeniu należy zapewnić właściwą wymianę powietrza poprzez zastosowanie wentylacji grawitacyjnej kanałowej; w istniejącym pomieszczeniu, w sytuacji braku możliwości wykonania wentylacji grawitacyjnej, dopuszcza się wietrzenie naturalne poprzez okno; w pomieszczeniu, w którym konieczna jest zwiększona wymiana powietrza, powinna być wentylacja mechaniczna,
 - 16) budynek lub lokal, w którym znajduje się pomieszczenie, powinien być wyposażony w instalacje: wodociągową, kanalizacyjną, grzewczą i elektryczną, spełniające wymogi obowiązujących przepisów i Polskich Norm,
 - 17) zaleca się, aby wewnętrzne instalacje były wykonane jako kryte,
 - 18) grzejniki powinny być gładkie i łatwe do czyszczenia,
 - 19) jeżeli w tym samym pomieszczeniu mają być przyjmowane dzieci i dorośli oraz osoby chore i zdrowe, należy zachować rozdział czasowy przyjęć,
 - 20) w przypadku gdy w tym samym budynku na jednym poziomie znajdują się więcej niż dwa pomieszczenia indywidualnej praktyki lekarskiej lub indywidualnej specjalistycznej praktyki lekarskiej, w szczególności w zakresie udzielania świadczeń diagnostyki laboratoryjnej, USG, RTG, EEG, należy zapewnić pełną izolację tych pomieszczeń od innych użytkowników budynku i wydzielić niezależne wejście do tych pomieszczeń,
 - 21) aparatura i sprzęt medyczny oraz inne urządzenia stanowiące wyposażenie pomieszczenia, w którym lekarz, lekarz stomatolog może wykonywać indywidualną praktykę lekarską lub indywidualną specjalistyczną praktykę lekarską, powinny być dostosowane do zakresu i rodzaju udzielanych świadczeń zdrowotnych,
 - 22) aparatura i sprzęt medyczny powinny posiadać atesty (certyfikaty, świadectwa dopuszczenia do użytkowania) uzyskane na zasadach i w trybie określonych w odrębnych przepisach oraz odpowiadać wymaganiom aktualnej wiedzy medycznej,
 - 23) inne urządzenia powinny być wykonane z materiałów łatwo zmywalnych, umożliwiających dezynfekcję i zapewniać co najmniej:
 - a) przechowywanie dokumentacji medycznej w warunkach zabezpieczających ochronę danych w niej zawartych,
 - b) przechowywanie leków, artykułów sanitarnych i innych materiałów medycznych w warunkach określonych przez ich producenta lub wynikających z ich indywidualnych właściwości,
 - c) składowanie bielizny czystej w pojemnikach zamkniętych,

- d) przechowywanie bielizny brudnej w workach foliowych poza pomieszczeniem dla pacjentów,
 - e) gromadzenie wszelkiego typu odpadów w wiadrach pedałowych lub pojemnikach zaopatrzonych w worki foliowe,
 - f) gromadzenie odpadów zakaźnych w odrębnym pojemniku na odpady zakaźne przeznaczone do utylizacji, wyściełanym workiem foliowym,
 - g) postępowanie z odpadami specyficznymi, zgodnie z instrukcją umieszczoną w pomieszczeniu wykonywania indywidualnej lub indywidualnej specjalistycznej praktyki lekarskiej,
 - h) przechowywanie sprzętu jednorazowego użytku, zużytych artykułów sanitarnych i innych materiałów medycznych, zgodnie z wymaganiami określonymi przez właściwego państwowego inspektora sanitarnego,
- 24) urządzenia pomieszczenia, w którym przewiduje się przyjmowanie niemowląt i dzieci do lat trzech, powinny posiadać sprzęt do badania dzieci małych i do przewijania niemowląt,
- 25) urządzenia pomieszczenia, w którym przewiduje się przyjmowanie osób niepełnosprawnych, powinny ułatwiać poruszanie się tym osobom,
- 26) urządzenia pomieszczenia, w którym ma być wykonywana indywidualna specjalistyczna praktyka lekarska lekarza psychiatry, mogą być wykonane z innych materiałów niż wymienione w pkt 23,
- 27) urządzenia pomieszczenia, w którym przewiduje się wykonywanie świadczeń zdrowotnych przy użyciu narzędzi i sprzętu medycznego wielokrotnego użytku, powinny uwzględniać dodatkowo zmywaki z wodą bieżącą ciepłą i zimną lub zmywak dwukomorowy do ich mycia oraz sprzęt do sterylizacji (autoklaw),
- 28) w pomieszczeniu powinien znajdować się zestaw do udzielenia pierwszej pomocy lekarskiej, obejmujący w szczególności:
- a) zestaw do utrzymania drożności dróg oddechowych,
 - b) zestaw masek twarzowych,
 - c) worek samorozprężalny,
 - d) sprzęt niezbędny do kaniulizacji żył,
 - e) płyny infuzyjne oraz niezbędne leki i środki opatrunkowe.
- § 3. Ustala się wymagania szczególne, jakim powinny odpowiadać urządzenia i pomieszczenia, w których lekarz może wykonywać indywidualną specjalistyczną praktykę lekarską:
- 1) pomieszczenie, w którym może być wykonywana indywidualna specjalistyczna praktyka lekarska w zakresie zabiegów operacyjnych lub innych wymagających znieczulenia ogólnego, powinno spełniać następujące wymagania:
 - a) mieć wydzieloną salę zabiegową o powierzchni co najmniej 16 m² i salę pooperacyjną o powierzchni co najmniej 8 m²,
 - b) wysokość sali zabiegowej powinna wynosić minimum 3 m w świetle,
 - c) być wyposażone co najmniej w:
 - źródło tlenu,
 - ssak,
 - sprzęt do intubacji dotchawiczej,
 - worek samorozprężalny,
 - sprzęt niezbędny do kaniulizacji żył,
 - d) mieć możliwość łączności z pogotowiem ratunkowym,
 - e) spełniać wymagania dla sali operacyjnej, określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 21 września 1992 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 74, poz. 366, z 1993 r. Nr 16, poz. 77, z 1994 r. Nr 26, poz. 95 i z 1998 r. Nr 37, poz. 214),
 - 2) pomieszczenie do prowadzenia praktyki w specjalnościach chirurgicznych i w specjalnościach położniczo-ginekologicznych oraz praktyki, w zakresie której mogą być wykonywane świadczenia zdrowotne o charakterze inwazyjnym, inne niż wymienione w pkt 1, powinny mieć powierzchnię co najmniej 18 m² i mieć zestaw urządzeń właściwy dla świadczeń zdrowotnych, jakie w ramach praktyki mają być udzielane,
 - 3) przy pomieszczeniu praktyki ginekologicznej powinna być wydzielona kabina higieny osobistej kobiet, wyposażona w bidet, umywalkę i miskę ustępową,
 - 4) w pomieszczeniu wymagającym częstej dezynfekcji ściany powinny być wykończone materiałami gładkimi, trwałymi, zmywalnymi, nienasiąkliwymi i odpornymi na działanie środków dezynfekcyjnych do wysokości co najmniej 2 m, a w innych przypadkach przy zmywakach ściany powinny być wykończone materiałem, o którym mowa wyżej, do wysokości 1,6 m,
 - 5) pomieszczenie, o którym mowa w pkt 2, powinno być wyposażone w armaturę czerpalną uruchamianą bez kontaktu z dłońmi,

- 6) w pomieszczeniu należy zapewnić stosowanie lampy bakteriobójczej,
 - 7) w pomieszczeniu, w którym są wykonywane zabiegi światłolecznictwa, powinna być wentylacja mechaniczna,
 - 8) pracownia diagnostyki laboratoryjnej powinna spełniać następujące wymagania:
 - a) wysokość pomieszczenia powinna wynosić co najmniej 3,0 m,
 - b) mieć wydzielone pomieszczenie, o powierzchni minimum 6 m², przeznaczone do pobierania materiału do badań laboratoryjnych,
 - c) pracownia powinna mieć powierzchnię co najmniej 15 m² w przypadku wykonywania tylko podstawowych analiz (mocz, morfologia, OB); w przypadku wykonywania innego zakresu badań powierzchnia powinna być zależna od rodzaju i liczby badań oraz większa niż 15 m²,
 - d) aparatura, sprzęt (w tym digestorium) i wyposażenie laboratorium powinny być dostosowane do zakresu i rodzaju udzielanych świadczeń,
 - e) w zależności od rodzaju wykonywanych badań pracownia, a w szczególności pracownia mikrobiologiczna, powinna być wyposażona w wentylację mechaniczną nawiewno-wyciągową,
 - f) sposób postępowania z odpadami powstającymi w pracowni powinien być uzgodniony z właściwym państwowym inspektorem sanitarnym,
 - g) pracownia powinna być wyposażona co najmniej w:
 - urządzenia do sterylizacji materiału i sprzętu,
 - zlewozmywaki z doprowadzoną bieżącą wodą ciepłą i zimną,
 - urządzenia chłodnicze,
 - urządzenie do niszczenia kultur bakteryjnych i doprowadzenie gazu do palników, w przypadku pracowni mikrobiologii,
 - h) pracownia mikrobiologii powinna być wydzielona z pozostałej części laboratorium i wejście do pracowni powinno odbywać się ze śluzy umywalkowo-fartuchowej.
- § 4. Ustala się wymagania szczególne, jakim powinny odpowiadać urządzenia i pomieszczenia, w których lekarz stomatolog może wykonywać indywidualną praktykę lekarską lub indywidualną specjalistyczną praktykę lekarską:
- 1) powierzchnia pomieszczenia, w którym ma być wykonywana indywidualna praktyka lekarsko-stomatologiczna lub indywidualna specjalistyczna praktyka lekarsko-stomatologiczna, powinna wynosić co najmniej 14 m² — przy zainstalowaniu jednego fotela stomatologicznego i co najmniej o 8 m² więcej — przy zainstalowaniu drugiego fotela stomatologicznego,
 - 2) pomieszczenie powinno być wyposażone w aparaturę i sprzęt dostosowany do prowadzenia praktyki określonego rodzaju; do standardowego wyposażenia praktyki, o której mowa w pkt 1, należy w szczególności:
 - a) fotel stomatologiczny rozkładany do pozycji poziomej,
 - b) wiertarka o napędzie elektrycznym lub mikrosilnik i wiertarka turbinowa,
 - c) trzy końcówki turbinowe, trzy kątnice na mikrosilnik i jedna prostnica na mikrosilnik,
 - d) sterylizator parowy (autoklaw),
 - e) lampa halogenowa do polimeryzacji wypełnień,
 - f) ultradźwiękowy aparat do usuwania kamienia nazębnego,
 - g) aparat do mierzenia ciśnienia i stetoskop,
 - h) narzędzia i instrumenty diagnostyczne, lecznicze i pomocnicze oraz sprzęt i materiały jednorazowego użytku, w ilości właściwej dla przewidywanej liczby i jakości udzielanych świadczeń,
 - 3) w przypadku udzielania świadczeń z zakresu chirurgii stomatologicznej, pomieszczenia indywidualnej specjalistycznej praktyki lekarsko-stomatologicznej powinny być wyposażone również w:
 - a) stół lub fotel zabiegowy,
 - b) wiertarkę i mikrosilnik,
 - c) lampę bezcieniową,
 - d) co najmniej cztery końcówki z możliwością sterylizacji,
 - 4) pomieszczenie, o którym mowa w pkt 1, w którym mają być wykonywane zabiegi w znieczuleniu ogólnym, musi spełniać wymagania określone dla sali zabiegowej w § 3 w pkt 1 lit. a), c) i d) oraz w pkt 4—6,
 - 5) wysokość pomieszczenia, o którym mowa w pkt 4, powinna wynosić minimum 3 m w świetle,
 - 6) pracownia stomatologiczna powinna spełniać wymagania określone w załączniku nr 4 do rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 21 września 1992 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 74, poz. 366, z 1993 r. Nr 16, poz. 77, z 1994 r. Nr 26, poz. 95 i z 1998 r. Nr 37, poz. 214).

§ 5. 1. W przypadku urządzeń lub pomieszczeń, w których lekarz, lekarz stomatolog wykonuje indywidualną praktykę lekarską w dniu wejścia w życie rozporządzenia, dopuszcza się odstępstwa od wymagań określonych w:

1) § 2:

a) w pkt 8, z tym że powierzchnia pomieszczenia nie może wynosić mniej niż 9 m²,

b) w pkt 22,

2) § 3:

a) w pkt 1 lit. b) oraz w pkt 8 lit. a), z tym że wysokość pomieszczenia nie może wynosić mniej niż 2,5 m w świetle i pod warunkiem zastosowania wentylacji mechanicznej zapewniającej 4 wymiany na godzinę,

b) w pkt 3 i 5,

3) § 4:

a) w pkt 1, z tym że powierzchnia pomieszczenia przy zainstalowaniu jednego fotela stomatologicznego nie może wynosić mniej niż 12 m²,

b) w pkt 2 lit. e) i f),

c) w pkt 2 lit. d) pod warunkiem zapewniania sterylizacji na suche powietrze,

d) w pkt 5, z tym że wysokość pomieszczenia nie może wynosić mniej niż 2,5 m w świetle i pod

warunkiem zastosowania wentylacji mechanicznej zapewniającej 4 wymiany na godzinę.

2. W przypadku dopuszczenia odstępstw, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2 oraz w pkt 3 lit. a), b) i d) — lekarz, lekarz stomatolog jest obowiązany dostosować pomieszczenia i urządzenia indywidualnej praktyki lekarskiej lub indywidualnej specjalistycznej praktyki lekarskiej do wymagań określonych w rozporządzeniu, w terminie nie dłuższym niż do dnia 30 czerwca 2003 r., a w przypadku dopuszczenia odstępstwa, o którym mowa w ust. 1 pkt 3 lit. c) — w terminie nie dłuższym niż do dnia 31 grudnia 2000 r.

§ 6. Lekarz, lekarz stomatolog, o którym mowa w § 5 ust. 1, jest obowiązany ustalić rodzaj i ilość udzielanych świadczeń zdrowotnych, tak aby niespełnienie wymagań określonych w § 2—4 w zakresie odstępstw dopuszczonych w § 5 nie stanowiło przyczyny obniżenia jakości i poziomu udzielanych świadczeń zdrowotnych i nie spowodowało zagrożenia dla zdrowia pacjentów.

§ 7. Warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia przeznaczone do wykonywania indywidualnej praktyki lekarskiej i indywidualnej specjalistycznej praktyki lekarskiej, a także wymagania, jakim powinny odpowiadać pracownie rentgenowskie, oraz wymagania w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy określają odrębne przepisy.

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Zdrowia i Opieki Społecznej:

W. Maksymowicz